

Vol. 39 Coden: KMKMAA ISSN 0355-1628

Toimitus • Redaktion • Office

Pohjantie 3, FIN-02100 Espoo
puh. 0400 578 901
faksi 09 3296 1520
toimitus@kemia-lehti.fi

Päätoimittaja • Chefredaktör • Editor-in-Chief
DI Leena Laitinen 040 577 8850
leena.laitinen@kemia-lehti.fi

Toimituspäällikkö • Redaktionschef • Managing Editor
Päivi Ikonen 0400 139 948
paivi.ikonen@kemia-lehti.fi

Taitto • Layout
K-Systems Contacts Oy
Päivi Kaikkonen 03 714 1614
taitto@kemia-lehti.fi

Sihteeri • Sekreterare • Secretary
Irja Hagelberg 0400 578 901a
irja.hagelberg@kempulssi.fi

Vakituisen avustaja • Permanent medarbetare
• Contributing Editor
Sanna Alajoki 040 827 9727
sanna.alajoki@kemia-lehti.fi

Ilmoitukset • Annonser • Advertisements

ilmoitukset@kemia-lehti.fi
Myyntipäällikkö • Forsäljningschef • Sales Manager
Kalevi Sinisalmi 044 539 0908
kalevi.sinisalmi@kemia-lehti.fi

Tilaukset • Prenumerationer • Subscriptions

puh. 0400 578 901, faksi 09 3296 1520
tilaukset@kemia-lehti.fi

Tilaushinnat

Kotimaassa 99 euroa (kestotilaus 89 euroa),
muut maat 120 euroa
Kouluille 49 euroa, www.aikakaas.fi
Prenumerationspris i Finland 99 euro,
övriga länder 120 euro
Subscription price (out of Finland) EUR 120
Irtonumero/Lösnummer/Single copy EUR 15
(special issue 5/2012 EUR 19)

Osoitteenmuutokset

Suomen Kemian Seura
puh. 010 425 6300, faksi 010 425 6309
toimisto@kemianseura.fi

**Kustantaja • Utgivare • Publisher
Kempulssi Oy**

Toimitusjohtaja • Verkst.direktör • Managing Director
Leena Laitinen
Pohjantie 3, FIN-02100 Espoo
puh. 040 577 8850
leena.laitinen@kemia-lehti.fi

Toimitusneuvosto

• Redaktionsråd • Editorial Board

Laboratoriopäällikkö Susanna Eerola, Roal Oy
Toimitusjohtaja Saara Hassinen, SalWe Oy
Professori Matti Hotokka, Åbo Akademi
Toimituspäällikkö Päivi Ikonen, Kemia-Kemi
Tutkija Helena Laavi, Aalto-yliopisto
Päätoimittaja Leena Laitinen, Kemia-Kemi
Professori Jan Lundell, Jyväskylän yliopisto
Apulaisjohtaja Juhana Pyötsä, Kemia-Kemi
Professori Markku Räsänen, Helsingin yliopisto
Tiedotuspäällikkö Sakari Sohlberg, VTT

Aikakaaslehtien Liiton jäsenlehti
Keskispainos 5 100, erikoisnumeroilla
500–3000 kpl:n lisäjakelu.

Forssa Print, Forssa 2012
ISO 9002

Äänetön kevät käynnisti äänekkään ympäristöliikkeen

Mihin sinä käyttäisit aikasi, jos saisit kuulla, että sitä on jäljellä enintään muutama vuosi?

Tietokirjailija ja meribiologi Rachel Carsonille valinta oli selvä. Hän halusi kiihkeästi saada valmiiksi pitkään valmisteleman teoksen myrkyllisten kasvinsuojeluaineiden vaaroista luonnolle ja ihmiselle.

Viisikymmentä vuotta sitten ilmestynyt *Äänetön kevät* kuuluu kirjoihin, jotka järjestyivät maailmaa. Kuten toimittaja Kalevi Rantanen tässä lehdessä kirjoittaa, teos oli keskeinen sysäys maailmanlaajuisen ympäristöliikkeen synnylle.

Ennenkokemattomasta arvosteluryöpystä ja kirjailijaan suunnatusta loanheitosta huolimatta – ja osittain sen ansiosta – kirja herätti suuren yleisön ja poliitikot huolestumaan torjunta-aineiden holtittoman käytön varjopuolista ja pakotti viranomaiset ja teollisuuden vastuullisempaan toimintaan. DDT:n ja muiden aiemmin ylistettyjen myrkyjen haittavaikutuksia alettiin tutkia ja käyttöä rajoittaa.

Vaikka Rachel Carsonin tarina ei piirrä mairittelevaa kuvaa aikansa kemianteollisuudesta, kemistit ovat alusta alkaen vaikuttaneet maailmanlaajuisessa ympäristöliik-
keessä, myös Suomessa.

Uranuurtajiin kuuluva Jaakko Paasivirta (1931–2011) oli kansainvälisesti arvostetuimpia suomalaisia tiedemiehiä ja ennakkoluuloton edelläkävijä ympäristötutkimuksessa. Jyväskylän yliopiston orgaanisen kemian professorina hän nosti jo 1970-luvulla puhe-
aiheeksi vaarat, joita luontoon

ja ilmakehään päästetyt kemikaalit voivat aiheuttaa.

Toinen merkittävä vaikuttaja oli hiljattain edesmennyt kemian diplomi-insinööri Ora Patoharju (1927–2012), josta tuli vuonna 1971 Helsingin kaupungin ympäristönsuojelija viran ensimmäisenä haltijana. Patoharjun aloittamaa työtä jatkaa tätä nykyä nelisenkymmentä asiantuntijaa Helsingin ympäristökeskuksessa.

Nykypolvi saa kiittää Carsonia, Paasivirtaa ja muita intohimoisia ympäristönsuojelijoita siitä, että *Äänettömän kevään* uhkakuva ei ole toteutunut. Esimerkki velvoittaa meitä kemian ammattilaisia suuntaamaan osaamisemme luonnon ja ihmisen hyvinvoinnin edistämiseen, ei vaarantamiseen.

Leena Laitinen

Markku Joutsen